

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44747
Nom	Principi general de llibertat: Dret penal del risc. Expansió i proporcionalitat
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2230 - M.U. en Garanties Penals i Delictes Socioeconòmics	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2230 - M.U. en Garanties Penals i Delictes Socioeconòmics	5 - Els drets fonamentals en el sistema penal	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
CARBONELL MATEU, JUAN CARLOS	72 - Dret Penal

RESUM

En esta asignatura se estudiará: La libertad como valor superior del Ordenamiento jurídico. La prohibición de exceso. Derecho penal del riesgo. Expansión del derecho penal. El Derecho penal del enemigo.

CONEIXEMENTS PREVIS**Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es necesario ser graduado/a o licenciado/a en Derecho o Criminología

COMPETÈNCIES

2230 - M.U. en Garanties Penals i Delictes Socioeconòmics

- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint contextos reals i aportant i coordinant els propis coneixements amb els d'altres branques i intervinents.
- Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.
- Ser capaços d'obtenir i de seleccionar la informació i les fonts rellevants per a la resolució de problemes, elaboració d'estratègies i assessorament en el marc de la delinqüència socioeconòmica amb respecte a les garanties penals substantives i processals.
- Conèixer i usar amb fluïdesa les categories, institucions i procediments rellevants per a cada cas conciliant els elements relatius als delictes socioeconòmics amb els drets fonamentals.
- Elaborar i manejar els escrits, informes i tècniques d'actuació més idonis per als problemes suscitats en el pla de la criminalitat socioeconòmica davall la premissa de les garanties essencials.
- Ser capaços d'integrar-se en equips, assumint distintes funcions, tant directives, com específiques i de suport.
- Participar en debats i discussions, dirigir-los i coordinar-los i ser capaços de resumir-los i extraure les conclusions més rellevants.
- Adquirir i comprendre els coneixements especialitzats en matèria de fonaments i garanties penals i delictes socioeconòmics que permeten desenvolupar habilitats d'anàlisi, síntesi, interpretació i argumentació en eixe context.
- Adquirir els coneixements i les habilitats necessaris per a la busca de bibliografia, i per a l'organització, anàlisi, síntesi i avaluació de la mateixa, sent capaços d'elaborar arguments i emetre conclusions que permeten realitzar amb èxit l'activitat investigadora en les matèries pròpies del Màster.
- Adquirir habilitats d'anàlisi, síntesi i avaluació que capaciten per a emetre juís de valor en el si d'un debat jurídic en matèria de fonaments i garanties penals i delictes socioeconòmics.

- Adquirir habilitats d'avaluació i síntesi que permeten expressar per escrit i defensar públicament les conclusions obtingudes en la labor d'investigació desenrotllada en matèria de garanties penals i delinqüència socioeconòmica.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Mediante esta materia los estudiantes adquirirán una formación amplia sobre los derechos fundamentales en el sistema penal y singularmente de aquellos que atañen a la delincuencia socioeconómica. Mediante esta asignatura conocerán las últimas tendencias del llamado Derecho penal del riesgo y su repercusión en detrimento de la libertad y del principio de proporcionalidad, examinando en particular esos efectos negativos en las normas que prevén delitos socioeconómicos.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El principio general de libertad: derecho penal del riesgo, expansión y proporcionalidad

- 1.La libertad como valor superior del Ordenamiento jurídico. El libre desarrollo de la personalidad, fundamento del orden político y la paz social (art. 10 CE).
- 2.La prohibición de exceso. Fundamentación de los límites a la libertad. El llamado Derecho penal mínimo o principio de intervención mínima. El principio de proporcionalidad.
- 3.Derecho penal del riesgo. Función preventiva del Derecho penal: la intervención ex ante. La puesta en peligro de bienes jurídicos como objeto de la norma penal. Clases de peligro.
- 4.Expansión del derecho penal. Los bienes jurídicos supraindividuales. Especial referencia al Derecho penal socioeconómico. ¿Varias velocidades?
- 5.El Derecho penal del enemigo. Dignidad e igualdad como pilares del Estado de Derecho.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	21,00	100
TOTAL	21,00	

METODOLOGIA DOCENT

Tareas formativas del proceso de enseñanza-aprendizaje previas a la interacción en el aula.

Tareas formativas del proceso de enseñanza-aprendizaje en el proceso de interacción en el aula.

Se desarrollarán las siguientes actividades formativas:

- Docencia teórica en aula.
- Debate en aula sobre materiales previamente facilitados mediante el aula virtual, consistentes en resoluciones judiciales, textos normativos y doctrinales, etc.
- Prácticas en aula sobre supuestos previamente entregados a los/las estudiantes para su resolución individual o en grupo.
- Preparación individual o en grupo de los supuestos y materiales a debatir en el aula.
- Tutorías y discusión con profesores/as.
- Estudio y preparación de la prueba o dictamen escritos para evaluación.
- Realización de la prueba o dictamen.
- Asistencia a conferencias.

AVALUACIÓ

Evaluación de una prueba o dictamen final sobre la materia: 70 %

Evaluación continua: se valorará la participación, resolución de casos, comentarios de sentencias, etc.: 30 %

La calificación de la evaluación continua se mantendrá, en su caso, para la segunda convocatoria. Si el/la estudiante tuviese que matricularse de nuevo en la signatura habrá de cumplir de nuevo los requisitos de la evaluación continua

REFERÈNCIES

Bàsiques

- COBO DEL ROSAL, M./VIVES ANTON, T. S.: Derecho Penal. Parte General. 5ª edición, Tirant lo Blanch, Valencia, 1999.
- CARBONELL MATEU, J. C.: Derecho penal: concepto y principios constitucionales, Tirant lo Blanch, 3ª edición, Valencia, 1999.
- ORTS BERENGUER, E./GONZÁLEZ CUSSAC, J. L.: Compendio de Derecho Penal. Parte General, 8ª edición, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019.
- COBO DEL ROSAL, M./VIVES ANTON, T. S.: Derecho Penal. Parte General. 5ª edición, Tirant lo Blanch, Valencia, 1999.
- MIR PUIG, S.: Derecho Penal. Parte General, 10ª edición, Reppertor, Barcelona, 2016.
- MUÑOZ CONDE, F./GARCIA ARAN, M.: Derecho Penal. Parte General, 10ª edición, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019

VIVES ANTÓN, T.S.: Pensar la libertad, Valencia, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019.

QUINTERO OLIVARES, G. (Dir.)/MORALES PRATS, F. (Coord.): Comentarios al Código penal español, 7ª edición, Aranzadi, Pamplona, 2016.

CORCOY BIDASOLO, M./MIR PUIG, S.: Comentarios al Código penal, Tirant lo Blanch, Valencia, 2015.

VIVES ANTON, T.S.: Fundamentos del sistema penal, 2ª edición, Tirant lo Blanch, Valencia, 2011.

ESBORRANY